

KHÁM THAI BẰNG CÁCH LẤY MÔ NHAU ĐỂ THỬ NGHIỆM (CHORIONIC VILLUS SAMPLING GỌI TẮT LÀ CVS)

The Royal Women's Hospital Fact Sheet / www.thewomens.org.au

the women's
the royal women's hospital
victoria australia

Chorionic Villus Sampling (CVS) là gì?

Khi thử nghiệm bằng phương pháp Chorionic villus sampling (CVS), người ta sẽ dùng kim đâm vào lớp nhau đang phát triển (ở giai đoạn này nhau được gọi là “màng đệm” (“chorion”). Một số mảnh mô nhỏ sẽ được hút vào ống chích.

Khi mô được xét nghiệm, chúng ta có thể biết được là bào thai có phát triển bất thường hay không.

Phương pháp thử nghiệm này còn được gọi là phép thử nghiệm bằng cách lấy mô nhau (placenta biopsy hay placentocentesis).

CVS được dùng trong những trường hợp thụ thai nào?

- Khi người mẹ được 37 tuổi hay hơn vào ngày sinh em bé theo phỏng đoán.
- Khi người mẹ đã có một lần sinh em bé có vấn đề trong nhiễm thể như trường hợp Down's syndrome .
- Đôi khi CVS được dùng để khám thai khi cha mẹ đứa bé có nguy cơ sinh em bé bị mắc vào một trong những trường hợp hiếm hoi bị rối loạn về các chất cấu thành (metabolic) trong cơ thể .

Phương pháp CVS không thể dùng để chẩn bệnh xem em bé có bị tật ở? cột sống spina bifida hay không. Tuy nhiên có thể khám thai bằng máy dò siêu âm khi thai được 18 tuần, lúc đó nhiều vấn đề bất thường trong sự phát triển cơ thể của đứa bé có thể tìm thấy được, kể cả tật ở? cột sống spina bifida.

Vi sao phụ nữ trên 37 tuổi cần được thử nghiệm bằng phương pháp CVS?

Phụ nữ càng lớn tuổi thì càng có nguy cơ sinh em bé có nhiễm thể bất thường. Chứng tật thường thấy nhất do nhiễm thể bất thường gây ra là tật Down's syndrome.

Tỷ lệ sinh con có nhiễm thể bất thường cho phụ nữ trong khoảng tuổi từ 37 đến 40 là khoảng 1 trong 100 người. Phụ nữ trên 40 tuổi mới sinh con thì tỷ lệ này còn cao hơn nữa.

Thử nghiệm CVS khi nào là tốt nhất?

Thường thử nghiệm CVS được thực hiện khi thai được 10 tới 12 tuần. Phép thử nghiệm này có thể được dùng bất cứ lúc nào trong thời gian mang thai, tuy nhiên khi thai chưa được chín tuần, nhau trải mỏng quanh túi ợng bào thai, cho nên nếu thử nghiệm lúc này có thể gặp nhiều rủi ro hơn.

Khi thai được khoảng chín tuần, một phần nhau trở? nên dày hơn và vì vậy dễ lấy mẫu thử nghiệm hơn. Chúng tôi muốn làm thử nghiệm ngay sau thời kỳ này để có thể có kết quả càng sớm càng tốt.

Phép thử nghiệm này được thực hiện ra sao?

Có hai cách thử nghiệm.

Cách thông thường nhất là dùng kim đâm xuyên qua bụng. Trước hết người ta làm tê phần bụng và sau đó sẽ đâm kim xuyên qua lớp da vào tử cung cho đến bìa nhau.

Người ta sẽ theo dõi kim đâm tới đâu một cách cẩn thận qua màn ảnh siêu âm. Sau đó một cây kim nhỏ hơn lớp kim ngoài được ấn vào mô nhau.

Ống trích gắn vào đầu cây kim nhỏ sẽ được dùng để hút những mảnh mô nhau rất nhỏ. Mô được xem xét để biết chắc đây đúng là loại mô cần có và những mẫu mô được lấy cho đủ số lượng cần cho cuộc thử nghiệm.

Cách khác, ít sử dụng hơn, là lấy một ống kim loại (cannula) cho vào âm hộ. Ống này được đẩy lên cổ tử cung cho đến chỗ có mô nhau.

Vi sao cần chiếu siêu âm trước khi thực hiện CVS?

Cần chiếu siêu âm trước khi thực hiện CVS để có thể phỏng đoán bào thai được bao nhiêu tháng và để xác định vị trí của nhau. Một điều quan trọng khác cần biết là chị sẽ sanh một hay sanh đôi hoặc nhiều hơn.

Phép siêu âm dùng âm sóng tần số cao để lấy hình ảnh bên trong cơ thể. Phép này đặc biệt hữu dụng khi cần quan sát bào thai đang phát triển. Hình chụp siêu âm giúp bác sĩ điều khiển cây kim một cách chính xác trong việc lấy mô.

Người ta sẽ xoa một loại thuốc nhờn vào phần bụng dưới của chị và dùng máy dò di chuyển nhẹ nhàng trên da bụng của chị.

Không có chứng cứ nào cho thấy dùng máy dò siêu âm là có hại.

Vì bào thai còn rất nhỏ nên chỉ có thể thấy được rất ít những điều bất thường trong cơ thể thai nhi vào giai đoạn này.

Những gì sẽ xảy ra vào ngày thử nghiệm?

Việc thử nghiệm được thực hiện trong phòng chiếu siêu âm. Thời gian cần để lấy mẫu mô thay đổi nhưng trong đa số trường hợp chỉ mất vài ba phút. Khi thử nghiệm xong bào thai sẽ được khám. Chị có thể rời phòng siêu âm ngay để mặc quần áo vào. Sau 30 phút ngồi nghỉ ngơi im lặng chị sẽ được cho về nhà.

Chị có thể tự lái xe về nhà sau khi thử nghiệm, tuy nhiên tốt hơn là chị nên có người đi theo cùng và chờ? chị về sau đó. Thường thì chúng tôi khuyên chị nên nghỉ ngơi thư thả trong thời gian còn lại trong ngày và cả ngày hôm sau nữa, nhưng chị không cần phải đi ngủ.

Những vấn đề phức tạp gì có thể xảy ra?

Trong đa số trường hợp, các phụ nữ sẽ cảm thấy hơi khó chịu trong từng giai đoạn của tiến trình thử nghiệm; tuy nhiên cảm giác khó chịu này không thái quá và chỉ kéo dài độ một vài giây đồng hồ mà thôi. Rất ít khi xảy ra trường hợp bị ra máu sau khi kim đâm xuyên qua phần bụng.

Không có đủ những cuộc nghiên cứu để biết chắc cách thử nghiệm này có gây rủi ro bị hư thai hay không. Theo dữ kiện chúng tôi có và từ các nước khác thì xác suất bị hư thai do thực hiện thử nghiệm này là khoảng 1 phần trăm. Ngoài mức rủi ro này, còn có khả năng bị hư thai khi thai được 10 tuần theo tỷ lệ mang thai thông thường là 2 phần trăm; mức rủi ro này có trong mọi trường hợp mang thai cho dù người phụ nữ có thử nghiệm CVS hay không.

Việc thử nghiệm này như những phương pháp thử nghiệm khác, có thể thất bại do không lấy đủ mẫu thử nghiệm được hay vì phòng thử nghiệm không tìm ra kết quả.

Tôi phải để ý đến những điều gì sau khi thử nghiệm?

Nếu được thử nghiệm bằng phương pháp đâm kim xuyên qua phần bụng, thường chị sẽ có cảm giác khó chịu như khi bị co rút bắp thịt. Chị có thể uống thuốc paracetamol để giảm đau.

Nếu âm hộ ra máu hay ra nước hoặc chị bị đau đớn nhiều, chị nên đi gặp bác sĩ của mình.

Bao lâu mới có kết quả?

Trong đa số trường hợp, phòng thử nghiệm sẽ gửi kết quả đến bác sĩ của chị trong vòng hai tuần, đôi khi sớm hơn.

Tóm lược

Lý do thông thường nhất cần đến việc thử nghiệm CVS là để biết chắc bào thai có bị tật Down's syndrome hoặc những trường hợp nhiễm thể bất thường hay không khi người mẹ 37 tuổi hay hơn. Phép thử nghiệm này, không giống như phương pháp amniocentesis lấy nước từ màng ối, không thể dùng để chẩn đoán xem em bé có bị hư cột sống spina bifida hay không; tuy nhiên chúng tôi khuyên chị nên chiếu siêu âm khi thai được 18 tuần để có thể nhìn rõ xương sống và các bộ phận trong cơ thể bào thai.

Tuy rằng phép CVS có rủi ro làm động đến bào thai nhiều hơn là phép amniocentesis, cái lợi của CVS là có thể cho chị biết kết quả về tình trạng của thai nhi từ sáu đến bảy tuần lễ sớm hơn. Nếu cần phá thai, việc này có thể được thực hiện một cách dễ dàng và an toàn hơn khi thai còn nhỏ.

Cuối cùng, điều quan trọng chị cần biết là không có cách thử nghiệm nào, kể cả vừa dùng CVS vừa chiếu siêu âm một cách kỹ lưỡng khi thai được 18 tuần, có thể bảo đảm rằng em bé phát triển bình thường trong mọi phương diện.